

87-90 Minnesund vegmiljø

Eidsvoll, Akershus

87	Ferjekai	1800	Gnr/bnr 212/1,2
88	Fagverksbru	1925	
89	Buebru	1959	Brunr 02-0322
90	Bjelkebru	1993	Brunr 02-1327

Beskrivelse

Minnesund ligger ved Mjøsas utløp i Vormå. Området representerer forskjellig former for sundtrafikk, med henholdsvis et sund- og fergested, ei jernbanebru og to bilbruer. Landskapet skråner bratt ned mot Mjøsa. På det laveste partiet danner terrenget en flate langs vannkanten. Bruene er lagt høyt over sundet, mens sundstedet naturlig nok ligger nede på flaten. I dag er stedet en del av Mjössamlingene og fungerer som museum til formidling av informasjon om Mjøsas båttrafikk. Minnesund jernbanebru er ei fagverksbru bygd i stål og mur. Brua har murte landkar av stein, og består av 11 pilarer. To av pilarene er av steinmur, de andre er i stål. De massive pilarene i stein har gotiske buer i midten

mot landsidene. Brua har en stålbu i overbygningen over midtpilarene. Steinmuren har skader både på midtpilarene og landkarene. Det er også en del rust på bruas overbygning. Minnesund bru fra 1959 er en stålplatebærer med bue av stål i hovedspennet. Brua har en spennvidde på 598 meter, og

© FJELLANGER WIDERØE AS

har til sammen 18 spenn; det lengste spennet på 102 meter. Buen er konstruert som en stavbue. Bru-dekket er i armert betong. Brua er konstruert med bjelker av stålplatebærere, og er fundamentert delvis på såler og peler. Bruas landkar er av betong, og brua har kantrokkverk av stål oppstrøms og nedstrøms. Kjørefeltet er atskilt fra en gang- og sykkelveg på nedstrøms side med rekkverk. Vegdekket er asfalt. Brua er del av Fv 501. Nye Minnesund bru er en helsveiset stålplatebærer. Brua har ni spenn med seks sidepilarer og to hovedpilarer. Spennvidden er 532 meter, og brudekket, pilarene og landkarene er i armert betong. Landkarene er fundamentert på løsmasser. Når det gjelder pilarenes fundamentering, er det en kombinasjon av direkte fundamentering og ustøpte friksjonsstålrørspeler. Vegdekket er asfalt. Mellom bruas hovedpilarer er det seilingsløp på 70 x 15 meter. Brua går i kurve over sundet og er en del av Ev 6.

Historikk

Sundstedet omfatter i dag flere bygninger, bl.a. en slipp, skipperhuset «Amundstua», to pakkhus, verkstedsbygning med smie og mekanisk verksted for slippen, fløterbrakke og fiskestue. Ferja som gikk over sundet på slutten av 1800-tallet og begynnelsen av 1900-tallet, kunne frakte to hester og en vogn. Ny bru ble bygd i 1925. Minnesund jernbanebru (1879) ble bygd som del av Hedmarksbanen som åpnet 1880. Banen gikk mellom Eidsvoll og Hamar, og knyttet sammen Hovedbanen (1854) og Rørosbanen (1877). Brua er tegnet av senere statsarkitekt i Christiania B. Lange og sjefen for Statsbanenes Brokontor A. J. Peterson, og vekket begeistring i sin samtid. Brua er 362 meter lang. Midtspennet ble forlenget med 20 meter i 1913 til 82 meter. Midtpilarene måtte flyttes i 1913, fordi en senere senkning av Mjøsas vannstand ville bringe pilarenes stabilitet i fare. Pilarene ble bygd opp igjen etter de gamle tegningene. Det nye hovedspennet ble utført som en buekonstruksjon, og ble montert over det gamle spennet, mens trafikken fortsatt gikk over brua. Brua ble ombygd til ei kombinert jernbane- og bilbru i 1925. I tiden frem til ny bru kom i 1959 hadde brua et jernbanespor i midten og to vegbruer som utkragede konsoller opphengt på hver side, festet i jernbanebrua. Bilbruene ble demontert i 1965. Det finnes imidlertid spor etter innkjørselen til kjørefelt ved landkaret i bruas sørende. Brua som ble bygd i 1959 erstattet den gamle Minnesundbrua. Byggherre og utførende ansvarlig var Statens vegvesen. Trafikkarealet på brua var opprinnelig organisert med kjørefelt i midten og gangfelt på hver side, men dette ble endret i 1993. I 1995 ble det foretatt diverse vedlike-

holdsarbeider grunnet slitasjeskader. Den nyeste brua ble anlagt i 1993 som forsering av byggingen av ny Ev 6 fra Oslo til Lillehammer i forbindelse med De Olympiske Vinterleker i 1994. Trolig har det vært overfartssted her langt tilbake i forhistorisk tid. Minnesund gir et godt helhetlig bilde av sundtrafikkens utvikling over tid, med tre parallelle bruer, ferjestedets bygninger og Minne gård (tidligere skysstasjon).

Vurdering

Minnesund har vært og er fremdeles et viktig krysningspunkt ved Mjøsas utløp i Vormå. Brumiljøet består av tre ulike brutyper inkludert et sundsted. Til sammen viser de endringer i krav til vegbredde og akseltrykk som har skjedd i løpet av 1900-tallet. Byggingen av dagens kjørebru som del av Ev 6 må ses i relasjon til De Olymiske Vinterlekene på Lillehammer i 1994. Det er viktig å bevare bruens konstruksjonsprinsipper og byggematerialer som del av et helhetlig samferdselsmiljø. Det må utarbeides egne vernebestemmelser for alle bruene i vegmiljøet.